

Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılım Düzeylerinin Boş Zaman ve Yaşam Tatminlerine Etkisi¹

Özlem BOZDAL²

H. Murat ŞAHİN³

Öz

Bu çalışmanın amacı üniversitede okuyan öğrencilerin boş zaman aktivitelerine katılımı sonucu algıladıkları boş zaman tatmininin yaşam tatminlerine etkisini ortaya koymaktır. Buna bağlı olarak çalışmada boş zaman katılımı, boş zaman tatmini, yaşam tatmini temelinde yatan boyutların belirlenmesi de çalışmanın diğer amaçları olarak tanımlanmaktadır. Bu araştırmanın evrenini Gaziantep üniversitesinde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Bu çalışmada, araştırma amaçlarına uygun olarak genel tarama modelinden yararlanılmıştır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesinde SPSS 22.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi, Independent T testi ve ANOVA kullanılmıştır. Analizler sonucunda; üniversite öğrencilerinin boş zaman aktivitelerine katılımının ve yaşam tatmini seviyelerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaştığı söylenebilir. Bireylerin boş zamanı değerlendirme arzuları ve yaşam tatminine yönelik duygu ve düşünceleri yaş ve cinsiyete göre bir farklılık göstermezken okunulan bölüm bazında farklılıklara neden olduğu gösterilmiştir. Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin boş zaman aktivitelerine katılımının ve yaşam tatmini seviyelerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaştığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Tatmin, Boş zaman tatmini, Boş zaman katılımı

Effect of Levels of Participation in Leisure Time Activities of University Students on Leisure Time and Life Satisfaction

Abstract

The aim of this study was to investigate the effect of leisure time satisfaction as a result of their participation in leisure activities on the life satisfaction of the students who are studying at university. Accordingly, leisure time participation, leisure time satisfaction, and determination of the underlying dimensions of life satisfaction are defined as other purposes of the study. Students studying at Gaziantep University participated in this research. In this study, the general screening model was used in accordance with research purposes. SPSS 22.0 package program was used to analyzing the obtained data. Descriptive statistics, correlation analysis, Independent T test and ANOVA were used in the statistical analysis of the data. As a result of analyzes it can be said that university students' participation in leisure activities and life satisfaction levels differed according to various variables. It has been shown that while individuals do not show a difference in leisure time and leisure satisfaction towards life satisfaction and age and sex, but it is seen that there are

¹ Bu çalışma yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

² Özlem Bozdal, Öğretim Görevlisi, Gaziantep Üni. Türkiye, denisruzgar@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-8495-5549

³ Hacı Murat Şahin, Doçent Dr. ADÜ Spor Bil. Fak. Türkiye, hmuratsahin@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6667-1195

differences between departments. In summary, it can be said that university students' participation in leisure activities and life satisfaction levels differed according to various variables.

Key Words: Satisfaction, Leisure satisfaction, Leisure participation

Giriş

Zaman insanın varoluşundan bu yana büyük önem taşımıştır. İnsanın gelişmesinde başarısında, kavramasında ve olayları algılamasında zaman anlayışının payı büyüktür. Zaman kavramı, fertler kadar toplumlar için de önemle gelişmiştir. İş hayatını, sosyal ilişkilerini, eğlence ve dinlenme alışkanlıklarını, plan ve program yaparak zamanı iyi değerlendiren ve kullanan bu anlayış içerisinde düzenleyen toplumlar diğer toplumlara nazaran daha fazla gelişmişlerdir (Karaküçük, 2005).

Zaman kavramı, yalnızca bir fiziksel gerçeklik olmaktan öte, tecrübelerimizin ve eylemlerimizin bir görünümü olarak düşünülmektedir (Abadan, 1961). Zaman kavramının tanımı birçok kaynakta değişiklik göstermektedir. Genel anlamda zaman hayatın kendisi olup değerli bir süreç olarak görülür.

Literatürde zaman tanımlarına bakıldığında; Zaman; canlı, cansız, tüm varlıkların hayat birimi olan, tasarruf edilemeyen, ödünç alınamayan sadece kullanılan ve kaybedilen, tekrarı mümkün olmayan, nesnelere uzaydaki hareketlerine göre ölçülebilen ve bölümlere ayrılabilen bir kavram olduğu (Eren, 1993), insan hayatının uzun ya da kısa süreli yinelenmesi imkânsız sayılan, başlangıcı ve sonu belli olan, saat birimi ile ölçülebilen bir bölümü (Tezcan, 1982) olayların birbirini izlemesine bakarak zihinde yaratılan ve yine olayların içinde sürüp gideceği düşünülen, başı sonu belli olmayan soyut kavram olarak (Alaylıoğlu ve Oğuzhan, 1968) farklı şekillerde tanımlanmıştır.

Diğer bir kavram olan boş zaman kavramı ise, insanların çalışma dışında dinlenmeye, eğlenmeye ve ilgileri doğrultusunda bir şeylerle vakit geçirme ihtiyacı olduğundan önem arz etmektedir.

Teknolojinin insan hayatına girmesi ile daha fazla ve daha hızlı bir şekilde insan yaşamı için gerekli olan tüketim malları sağlamakla birlikte çalışma zamanından tasarruf edilmesine olanak sağlayarak kişiler için farklı “boş zaman” kavramını meydana getirmiştir (Abadan, 1961).

Boş zaman kavramı, günümüzde modern sanayi toplumunun yapısal bir özelliğini temsil ederken, bu toplum tipinin bir ürünü oluşturmaktadır (Karaküçük, 1997). Birey için fizyolojik ve fiziksel ihtiyaçlarını karşılamak, geçimini sağlamak ne kadar önemli ise, boş zaman oluşturmak ve bunu en iyi şekilde değerlendirmek de kişi için o derece önemli olması gerektiği vurgulanmaktadır (Gülbağçe, 1996).

Boş zaman kavramı farklı yazarlar tarafından tanımlanmıştır. Yapılan tanımlara göre;

“kişinin kendisi ve başkaları için zorunluluk ve bağlantılardan kurtulduğu kendi seçtiği etkinliklerle uğraştığı, bağımsız ve özgür olarak davrandığı zaman” (Tezcan, 1993) olarak tanımlanırken başka bir tanımda; kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevlerinin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zaman olarak (Karaküçük, 1999), tanımlanmıştır.

Boş zaman ile ilişkili olan rekreasyon kavramı ise boş zamanın değerlendirilmesi amacıyla yapılan etkinlikler olarak bilinmektedir. “Rekreasyon, İngilizce yaratmak, oluşturmak anlamına gelen “create” fiilinin önüne; yeniden, tekrar anlamına gelen “re” ön ekinin gelmesiyle oluşan “rekreasyon (recreation)”, çalışma ve diğer etmenler tarafından yıpranan, yorulan bireylerin yeniden canlanmaları anlamına gelmektedir (Aktaran: Türkmen ve diğerleri, 2013).

Rekreasyonun kavramına bakıldığında ise farklı yazarlar tarafından yapılan tanımlar şöyledir; boş zaman içinde, bireyin toplumsal, ekonomik, kültürel olanakları ve yaşadığı toplumun yapısı ile bağımlı olarak yapılan, bireyin kendi isteği sonucu düşünsel ve fiziksel yönden yenilenmesini amaçlayan bir terim olarak tanımlanırken (Koç, 1991), Türk Dil Kurumu ise insanların boş zamanlarında, eğlence ve spor amacı ile gönüllü olarak katıldıkları, bir bölgeyi insanların eğlenme, dinlenme amacıyla kullanabilecekleri bir duruma getirme olarak tanımlar (Türk Dil Kurumu, 1983).

Yapılan tanımlamalar ışığında bu araştırmanın temel amacı üniversitede okuyan öğrencilerin boş zaman aktivitelerine katılımları sonucu algıladıkları boş zaman tatmininin yaşam tatminlerine etkisini ortaya koymaktır. Buna bağlı olarak çalışmada boş zaman katılımı, boş zaman tatmini, yaşam tatmini temelinde yatan boyutların belirlenmesi de çalışmanın bir diğer amacı olarak tanımlanmaktadır. Yapılan çalışma kapsamında ayrıca araştırmaya dâhil olan bireylerin boş zaman katılımı, boş zaman tatmini, yaşam tatmini algılamalarının demografik (cinsiyet, yaş, eğitim gördüğü bölüm ve spor dalı) özelliklerinin farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak alt amaç olarak tanımlanmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modeli kullanılarak yapılmıştır. İlişkisel tarama modeli, iki veya daha çok değişken arasında birlikte değişimin olduğu ve/veya derecesi belirlenmeye çalışılır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Evren ve Örneklem

Araştırma, Gaziantep ilinde öğrenim gören üniversite öğrencilerinin boş zaman katılımları sonucunda algıladıkları boş zaman tatmini ve yaşam tatmini etkilerinin incelenmesine yöneliktir. Bu araştırmanın evrenini Gaziantep ilinde bulunan Gaziantep üniversitesinde okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem yönteminin belirlenmesinde, örnekleme girecek bireylere ilişkin bir örnekleme çerçevesi bulunmadığından Erdoğan (2003:166) olasılıklı olmayan örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu kapsamda araştırmada olasılıklı olmayan örnekleme yöntemi olan kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Kullanılan Ölçekler

Bu çalışmada, rekreasyon aktivitelerine katılım sağlayan öğrencilerin katılımları sonucunda algıladıkları boş zaman tatminindeki, yaşam tatminindeki ve yaşam kalitesindeki etkileri değerlendirmek için Prociano ve Heller (1983)'in geliştirdiği Boş Zaman Katılımı Ölçeği "Leisure Participation Questionnaire (LPQ)", Beard ve Raghep'in (1980) geliştirdiği Boş Zaman Tatmini Ölçeği "Leisure Satisfaction Scale (LSS)", Diener ve ark.'nın (1985) geliştirdiği Yaşam Tatmini Ölçeği (SWLS)", isimli ölçekler kullanılmıştır. Araştırmada kullanılacak ölçeklerin alt boyutları ise şunlardır;

Boş Zaman Katılımı Ölçeği: Rekreasyonel Aktivite (3 madde), Bilişsel Aktivite (8 madde), Sosyal Aktivite (9 madde), Üretici Aktivite (4 madde),

Boş Zaman Tatmin Ölçeği: Psikolojik Tatmin (4 madde), Eğitsel Tatmin (4 madde), Sosyal Tatmin (4 madde), Dinlenme Tatmini (4 madde), Fizyolojik Tatmin (4 madde), Estetik Tatmin (4 madde),

Yaşam Tatmini Ölçeği: Tek boyuttan oluşan bu ölçek (5 madde), oluşmaktadır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin her birinde aralıklı ölçüm düzeyi olarak kabul edilen 5’li Likert Ölçeği kullanılmıştır.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analiz edilmesinde tanımlayıcı istatistikler, korelasyon analizi, açıklayıcı faktör analizi, doğrulayıcı faktör analizi ve ANOVA kullanılmıştır.

Tanımlayıcı istatistikler, karmaşık bir halde bulunan verinin sağladığı özet bilgilerin belirlenmesi ve sayısal olarak ifade edilmesini içeren yöntemlerdir. Tanımlayıcı istatistikler, temel kullanımları, verinin ortalama yerleşim yerinin tespiti, veriyi oluşturan gözlemlerin bu ortalama yerleşim yerinden ne kadar uzak olduğunun belirlenmesi, birden fazla değişken olması durumunda da bunların arasındaki ilişkilerin belirlenmesidir (Bülbül, 2006:8-20). Çalışma kapsamında araştırmaya dâhil olan öğrencilerin demografik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı istatistikler olan frekans, basıklık ve çarpıklık, ortalama analizlerinden yararlanılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin farklı bir kültürde ve örnekleme çalışılması nedeniyle her bir ölçeğin faktör yapılarının ve güvenilirliğinin tekrar incelenmesi amacıyla faktör analizinden yararlanılmıştır. Faktör analizi, değişkenler arası ilişkiyi analiz etmek ve bu değişkenlerin temelinde yatan ortak boyutları ortaya çıkarmak için kullanılmaktadır. Amaç, bu değişkenlerdeki enformasyonu minimum bilgi kaybıyla az sayıdaki boyutlara (faktörlere) indirgemektir (Erdoğan, 2003: 352).

Bulgular

Tablo 1. Çalışmaya dahil edilen bireylerin tanımlayıcı özellikleri

Cinsiyet	Erkek	313
	Kadın	186
Yaş	17 – 19	70
	20 – 22	330
	23 – ve üzeri	99
Bölüm	Beden Eğitimi	160
	Mühendislik	328
	Diğerleri	11
Spor	Evet	337
	Hayır	162

Tablo 2. Bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin cinsiyet özellikleri açısından karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	X	Std S.	p
Rekreasyon aktivite	Kadın	186	2,27	0,96	,299
	Erkek	313	2,08	0,99	
Bilişsel aktivite	Kadın	186	2,30	0,67	,798
	Erkek	313	2,30	0,67	
Sosyal aktivite	Kadın	186	2,22	0,73	,152
	Erkek	313	2,30	0,84	
Üretici aktivite	Kadın	186	2,34	0,93	,002
	Erkek	313	2,94	1,13	

Tablo 2’de bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin cinsiyet özellikleri açısından karşılaştırılması verilmiştir. Tabloya göre boş zaman katılım alt parametrelerinden rekreasyon aktivite, bilişsel aktivite ve sosyal aktivite düzeylerinin cinsiyete göre karşılaştırması yapıldığında anlamlı bir farklılığa rastlanılmazken, üretici aktivite alt parametresinde cinsiyet özelliği açısından erkek katılımcılar lehine anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır ($p<0,05$).

Tablo 3. Bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin spor geçmişi açısından karşılaştırılması

	Spor	N	X	Std. S.	p
Rekreasyon aktivite	Evet	337	2,00	0,93	,430
	Hayır	162	2,43	1,02	
Bilişsel aktivite	Evet	337	2,22	0,63	,091
	Hayır	162	2,46	0,71	
Sosyal aktivite	Evet	337	2,17	0,70	,010
	Hayır	162	2,50	0,96	
Üretici aktivite	Evet	337	2,78	1,09	,817
	Hayır	162	2,60	1,10	

Tablo 3’ te bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin spor geçmişi açısından karşılaştırılması verilmiştir. Tabloya göre boş zaman katılım alt parametrelerinden rekreasyon aktivite, bilişsel aktivite ve üretici aktivite düzeylerinin spor geçmişi durumuna göre karşılaştırması yapıldığında anlamlı bir farklılığa rastlanılmazken, sosyal aktivite düzeyinde spor geçmişi olmayan bireyler lehine anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır ($p<0,05$).

Tablo 4. Bireylerin boş zaman katılım ve yaşam tatmini toplam puanlarının cinsiyet açısından karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	X	Std. S.	p
Katılım toplam	Kadın	186	2,27	0,59	,426
	Erkek	313	2,40	0,62	
Tatmin toplam	Kadın	186	2,32	0,76	,123
	Erkek	313	2,34	0,84	

Tablo 4’de bireylerin boş zaman katılım ve yaşam tatmini toplam puanlarının cinsiyet açısından karşılaştırılması verilmiştir. Tabloya göre boş zaman katılım ve yaşam tatmini toplam puanlarının cinsiyet açısından karşılaştırılmasında herhangi bir anlamlılığa rastlanılmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 5. Bireylerin boş zaman katılım ve yaşam tatmini toplam puanlarının spor geçmişi açısından karşılaştırılması

	Spor	N	X	Std. S.	p
Katılım toplam	Evet	337	2,28	0,56	,003
	Hayır	162	2,50	0,69	
Tatmin toplam	Evet	337	2,24	0,70	,000
	Hayır	162	2,52	0,98	

Tablo 5’ te bireylerin boş zaman katılım ve yaşam tatmini toplam puanlarının spor geçmişi açısından karşılaştırılması verilmiştir. Tabloya göre boş zaman katılım ve yaşam tatmini toplam puanlarının spor geçmişi açısından karşılaştırılmasında iki alt parametrede de anlamlı bir farklılığa rastlanılmıştır. Her iki alt parametrede de bu farklılık spor geçmişi olan bireyler lehine ortaya çıkmıştır.

Tablo 6. Bireylerin yaşam tatmini düzeylerinin cinsiyet açısından karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	X	Std. S.	p
Psikolojik tatmin	Kadın	186	2,23	0,97	,072
	Erkek	313	2,19	1,06	
Eğitsel tatmin	Kadın	186	2,23	1,13	,368
	Erkek	313	2,26	1,07	
Sosyal tatmin	Kadın	186	2,30	0,92	,033
	Erkek	313	2,32	1,03	
Dinlenme tatmini	Kadın	186	2,22	0,93	,217
	Erkek	313	2,27	1,03	
Fizyolojik tatmin	Kadın	186	2,47	0,88	,356
	Erkek	313	2,34	0,96	
Estetik tatmin	Kadın	186	2,38	0,95	,224
	Erkek	313	2,40	1,07	
Yaşam tatmini	Kadın	186	2,44	0,97	,598
	Erkek	313	2,56	1,02	

Tablo 6' da bireylerin yaşam tatmini düzeylerinin cinsiyet özellikleri açısından karşılaştırılması verilmiştir. Tabloya göre bireylerin yaşam tatmini alt parametrelerinin cinsiyet açısından karşılaştırılması yapıldığında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanılmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 7. Bireylerin yaşam tatmini düzeylerinin spor geçmişi açısından karşılaştırılması

	Spor	N	X	Std. S.	p
Psikolojik tatmin	Evet	337	2,10	0,93	,020
	Hayır	162	2,44	1,16	
Eğitsel tatmin	Evet	337	2,15	1,04	,047
	Hayır	162	2,45	1,16	
Sosyal tatmin	Evet	337	2,21	0,92	,048
	Hayır	162	2,53	1,10	
Dinlenme tatmini	Evet	337	2,20	0,94	,046
	Hayır	162	2,37	1,10	
Fizyolojik tatmin	Evet	337	2,32	0,85	,002
	Hayır	162	2,52	1,07	
Estetik tatmin	Evet	337	2,27	0,93	,004
	Hayır	162	2,65	1,15	
Yaşam tatmini	Evet	337	2,43	0,93	,008
	Hayır	162	2,68	1,12	

Tablo 7' de bireylerin yaşam tatmini düzeylerinin spor geçmişi açısından karşılaştırılması verilmiştir. Tablo incelendiğinde bireylerin yaşam tatmini alt parametrelerinin cinsiyet açısından karşılaştırılma sonucunda tüm alt parametrelerde spor geçmişi olan bireyler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır ($p<0,05$).

Tablo 8. Bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin yaş kategorileri arasında karşılaştırılması

		N	X	Std. S.	f	p	Anlamlı farklılık
Rekreasyon aktivite	17-19 ¹	70	2,01	0,82			
	20-22 ²	330	2,17	1,00	,758	,469	
	23 ve üzeri ³	99	2,14	1,00			
Bilişsel aktivite	17-19	70	2,29	0,59			
	20-22	330	2,34	0,67	1,772	,171	
	23 ve üzeri	99	2,19	0,69			
Sosyal aktivite	17-19	70	2,40	1,06			
	20-22	330	2,23	0,76	1,339	,263	
	23 ve üzeri	99	2,30	0,73			
Üretici aktivite	17-19	70	2,42	0,97			
	20-22	330	2,77	1,10	3,018	,050	2 – 1
	23 ve üzeri	99	2,77	1,13			3 – 1
Katılım toplam	17-19	70	2,35	0,62			
	20-22	330	2,35	0,60	,040	,961	
	23 ve üzeri	99	2,33	0,62			

Tablo.8'de bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin yaş kategorileri arasındaki karşılaştırması verilmiştir. Tabloya göre boş zaman katılım alt parametrelerinden rekreasyon aktivite, bilişsel aktivite, sosyal aktivite ve boş zaman katılım toplam puanlarının yaş kategorileri ile karşılaştırılması yapıldığında yaş gruplarında herhangi bir anlamlılık tespit edilememiştir. Üretici aktivite alt parametresinde ise yaş gruplarına göre karşılaştırma yapıldığında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$).

Tablo 9. Bireylerin yaşam tatmini düzeylerinin yaş kategorileri arasında karşılaştırılması

		N	X	Std. S	f	p
Psikolojik tatmin	17-19	70	2,04	0,84		
	20-22	330	2,19	1,01	2,147	,118
	23 ve üzeri	99	2,37	1,15		
Eğitsel tatmin	17-19	70	2,34	1,31		
	20-22	330	2,21	1,02	,643	,526
	23 ve üzeri	99	2,32	1,14		
Sosyal tatmin	17-19	70	2,32	0,93		
	20-22	330	2,29	0,97	,264	,768
	23 ve üzeri	99	2,38	1,12		
Dinlenme tatmini	17-19	70	2,01	0,85		
	20-22	330	2,27	0,98	2,728	,066
	23 ve üzeri	99	2,37	1,11		
Fizyolojik tatmin	17-19	70	2,29	0,81		
	20-22	330	2,38	0,90	1,070	,344
	23 ve üzeri	99	2,49	1,10		
Estetik tatmin	17-19	70	2,30	0,88		
	20-22	330	2,39	1,03	,538	,584
	23 ve üzeri	99	2,46	1,09		
Yaşam tatmini	17-19	70	2,52	0,92		
	20-22	330	2,49	0,99	,320	,726
	23 ve üzeri	99	2,58	1,12		
Tatmin total	17-19	70	2,27	0,72		
	20-22	330	2,32	0,79	,914	,401

Yaşam tatmini hariç toplam	23 ve üzeri	99	2,42	0,94	1,042	,353
	17-19	70	2,22	0,72		
	20-22	330	2,29	0,81		
	23 ve üzeri	99	2,40	0,98		

Tablo 9’da bireylerin yaşam tatmini, yaşam tatmini toplam puanlarının ve yaşam tatmini alt parametresi hariç diğer tatmin düzeylerinin yaş kategorileri arasındaki karşılaştırması verilmiştir. Analiz sonucunda bireylerin tatmin düzeylerinin yaş kategorileri arasında karşılaştırılması yapıldığında herhangi bir anlamlılık ortaya çıkmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 10. Bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin bölümler arasındaki karşılaştırılması

		N	X	Std. S.	f	p	Anlamlı farklılık
Rekreasyon aktivite	Beden eğitimi ¹	160	2,24	1,11	2,711	,067	
	Mühendislik ²	328	2,08	0,89			
	Diğerleri ³	11	2,59	1,18			
Bilişsel aktivite	Beden eğitimi	160	2,32	0,711	1,181	,308	
	Mühendislik	328	2,30	0,63			
	Diğerleri	11	2,00	1,06			
Sosyal aktivite	Beden eğitimi	160	2,36	0,89	5,080	,007	1 – 3 3 – 2
	Mühendislik	328	2,25	0,76			
	Diğerleri	11	1,59	0,45			
Üretici aktivite	Beden eğitimi	160	2,90	1,22	9,894	,000	1 – 2 1 – 3 2 – 3
	Mühendislik	328	2,67	1,00			
	Diğerleri	11	1,50	0,66			
Katılım toplam	Beden eğitimi	160	2,43	0,68	6,654	,001	1 – 3 2 – 3
	Mühendislik	328	2,33	0,56			
	Diğerleri	11	1,77	0,56			

Tablo 10’da bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin ve boş zaman katılım toplam puanlarının bölümler arasındaki karşılaştırılması yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, bireylerin boş zaman katılım alt parametrelerinden; rekreasyon aktivite ve bilişsel aktivite düzeylerinde bölümler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Diğer alt parametreler olan sosyal aktivite, üretici aktivite ve boş zaman katılım toplam puanlarının bölümler arasındaki karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır ($p<0,05$).

Tablo 11. Bireylerin yaşam tatmini düzeylerinin bölümler arasındaki karşılaştırılması

		N	X	Std. S.	f	p	Anlamlı farklılık
Psikolojik tatmin	Beden eğitimi ¹	160	2,30	1,07			
	Mühendislik ²	328	2,17	0,99	2,047	,130	
	Diğerleri ³	11	1,75	0,75			
Eğitsel tatmin	Beden eğitimi	160	2,44	1,26			1 – 2
	Mühendislik	328	2,17	0,99	4,972	,007	1 – 3
	Diğerleri	11	1,65	0,55			
Sosyal tatmin	Beden eğitimi	160	2,44	1,10			1 – 2
	Mühendislik	328	2,27	0,94	2,829	,060	1 – 3
	Diğerleri	11	1,86	0,80			
Dinlenme tatmini	Beden eğitimi	160	2,44	1,11			1 – 2
	Mühendislik	328	2,19	0,93	6,646	,001	1 – 3
	Diğerleri	11	1,50	0,62			2 – 3
Fizyolojik tatmin	Beden eğitimi	160	2,49	1,05			1 – 3
	Mühendislik	328	2,36	0,87	3,045	,048	2 – 3
	Diğerleri	11	1,84	0,69			
Estetik tatmin	Beden eğitimi	160	2,57	1,17			1 – 2
	Mühendislik	328	2,32	0,94	4,042	,018	1 – 3
	Diğerleri	11	1,98	0,75			
Yaşam tatmini	Beden eğitimi	160	2,63	1,09			1 – 3
	Mühendislik	328	2,48	0,96	3,019	,050	2 – 3
	Diğerleri	11	1,95	0,67			
Tatmin total	Beden eğitimi	160	2,48	0,94			1 – 2
	Mühendislik	328	2,29	0,74	5,588	,004	1 – 3
	Diğerleri	11	1,80	0,57			2 – 3
Yaşam tatmini hariç toplam	Beden eğitimi	160	2,45	0,96			1 – 2
	Mühendislik	328	2,25	0,75	5,491	,004	1 – 3
	Diğerleri	11	1,77	0,58			2 – 3

Tablo 11’de bireylerin yaşam tatmini düzeylerinin bölümler arasındaki karşılaştırılması verilmiştir. Yapılan istatistiksel analiz sonucunda yaşam tatmini alt parametresi olan psikolojik tatmin düzeyinde herhangi bir anlamlılığa rastlanılmazken, diğer yaşam tatmini alt parametrelerinde, yaşam tatmini toplam puanda ve yaşam tatmini hariç diğer tatmin alt parametrelerinde bölümler arası karşılaştırmada anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır ($p < 0,05$).

Tablo 12. Bireylerin yaşam tatmin düzeylerinin birbiriyle korelasyonunun analizi

Alt Boyutlar		Eğitsel tatmin	Sosyal tatmin	Dinlenme tatmini	Fizyolojik tatmin	Estetik tatmin	Yaşam tatmini
Psikolojik tatmin	r	,644	,627	,619	,553	,531	,475
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000
Eğitsel tatmin	r	1	,698	,627	,533	,575	,497
	p		,000	,000	,000	,000	,000
Sosyal tatmin	r		1	,685	,611	,620	,499
	p			,000	,000	,000	,000

Dinlenme tatmini	r p	1 ,618 ,000	,620 ,000	,484 ,000
Fizyolojik tatmin	r p	1 ,684	,598 ,000	
Estetik tatmin	r p		1 ,644	,000
Yaşam tatmini	r p			1

Tablo 12’de bireylerin yaşam tatmini düzeylerinin birbiri ile olan korelasyonunun analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda bireylerin yaşam tatmini alt parametrelerinin birbirleri ile olan ilişkileri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 13. Bireylerin boş zaman katılım, yaşam tatmini ve diğer tatmin düzeylerinin (Psikolojik tatmin, eğitsel tatmin, sosyal tatmin, dinlenme tatmini, fizyolojik tatmin, estetik tatmin) birbiri ile korelasyonunun analizi

Alt Boyutlar		Katılım toplam	Yaşam tatmini	Yaşam tatmini hariç toplam
Katılım toplam	r p	1 ,440 ,000	,522 ,000	
Yaşam tatmini	r p	1 ,645	,000	
Yaşam tatmini hariç toplam	r p		1	

Tablo 13’ de bireylerin boş zaman katılım, yaşam tatmini ve diğer tatmin düzeylerinin birbirleri ile olan ilişkilerinin analizi sunulmuştur. Yapılan analiz sonucunda boş zaman katılım ve tatmin düzeyleri arasındaki ilişki istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

Tablo 14. Bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin birbiri ile olan korelasyonunun analizi

Alt Boyutlar		Rekreasyon aktivite	Bilişsel aktivite	Sosyal aktivite	Üretici aktivite	Katılım toplam
Rekreasyon aktivite	r p	1 ,284 ,000	,148 ,001	,088 ,049	,316 ,000	
Bilişsel aktivite	r p	1 ,551 ,000	,265 ,000	,818 ,000		
Sosyal aktivite	r p		1 ,226 ,000	,841 ,000		
Üretici aktivite	r p			1 ,559 ,000		
Katılım toplam	r p				1	

Tablo 14’de bireylerin boş zaman katılım düzeylerinin birbirleri ile olan ilişkisinin analizi verilmiştir. Analiz sonucuna bakıldığında boş zaman katılım alt parametrelerinin birbiri ile olan ilişkileri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım düzeylerinin boş zaman ve yaşam tatminlerine etkisinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Gaziantep Üniversitesinde okuyan toplam 499 bireye boş zaman katılım ve tatminine yönelik sorulardan oluşan anket uygulaması yapılmıştır.

Tanımlayıcı veriler

Çalışmaya katılan 499 bireyden 160'ı beden eğitimi bölümünden 328' i mühendislik bölümünden, 11' i ise diğer bölümlerden katılım sağlamışlardır. Araştırmaya toplamda 313 erkek ve 186 kadın katılmıştır. Katılımcılar yaş kategorilerine göre ayrıldığında ise 17 – 19 yaş arasında 70 kişi, 20 – 22 yaş arasında 330 kişi ve 23 ve üzeri yaş kategorisinde ise 99 kişi yer almıştır. Katılımcıların spor geçmişine bakıldığında ise 499 kişiden 337' sinin spor geçmişi bulunurken 162 kişinin spor geçmişi bulunmamaktadır.

Katılımcıların boş zaman katılım düzeylerinin cinsiyet açısından karşılaştırması yapıldığında; bireylerin rekreasyon aktivite, bilişsel aktivite ve sosyal aktivite boyutunda cinsiyete göre herhangi bir anlamlılığa rastlanılmamıştır. Üretici aktivite parametresinde ise karşılaştırma yapıldığında erkek katılımcılar lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Aynı parametreler bireylerin spor geçmişi özelliği açısından karşılaştırıldığında ise sadece sosyal aktivite alt boyutunda spor geçmişi olmayan bireyler lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır.

Bireylerin boş zaman katılım ve boş zaman tatmin düzeylerinin toplam puanlarının cinsiyet ve spor geçmişi özelliği ile karşılaştırılması yapıldığında bu alt parametrelerde cinsiyet özelliği açısından anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Spor geçmişi özelliği ile karşılaştırma yapıldığında hem katılım toplam hem de tatmin toplam puanlarında iki parametrede de spor geçmişi olmayanlar lehine anlamlı bir farklılık ortaya çıkmaktadır.

Rekreasyonel aktivitelere katılım boyutunda literatürde kadınların daha fazla katılım gösterdikleri belirtilmekle birlikte (Li ve ark. 2010), çalışmada cinsiyet faktörünün herhangi bir anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yaş faktörü açısından ise 60-65 ve 66-70 yaş grubunun rekreasyonel aktivitelere diğer yaş gruplarına göre daha fazla katılım gösterdiği, özellikle 86-86 üstü yaş grubunda katılımın çok düşük seviyede kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, hayatın ileriki evrelerinde yeteneklerin eksilmesi nedeniyle aktivitelere katılımın ve çeşitliliğin azalacağını vurgulayan çalışmalar ile uyumlu olmaktadır (Janke ve ark, 2006; Agahi ve ark. 2006).

Bilişsel aktivitelerin yaş faktörüne göre değerlendirilmesinde, 81-85 yaş grubunda yer alan katılımcıların bilişsel aktiviteleri diğer gruplara göre daha fazla tercih ettiği, 86-86 üstü yaş grubunun ise en az katılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. İlerleyen yaş dönemlerinde pasif ve tek başına gerçekleştirilen aktivitelere katılımların daha da arttığı düşünüldüğünde, yaşlıların fiziksel aktivitelerden kaçınarak bilişsel aktivitelere yönelmelerinin önemli olduğu ortaya çıkmaktadır (Boley, 2001). Bizim çalışmamızda da bilişsel aktiviteye katılımın yaş kategorileri arasında karşılaştırması yapıldığında herhangi bir yaş kategorisinde anlamlılığa rastlanılmamıştır.

2014 yılında yapılan “Ankara Polis Koleji Öğrencilerinin Boş Zaman Aktivitelerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi” adlı çalışmada polis koleji öğrencilerinin yaş değişkenlerine göre boş zaman tutumlarına ilişkin bulguları incelediğinde, bilişsel ve duyuşsal alt boyutta anlamlı farklılık bulunurken, davranışsal alt boyutta anlamlı farklılığın olmadığını tespit etmiştir (Çelik, 2014).

Havitz ve ark. (2013) sosyal aktivite boyutu ile ilgili çalışmalarda boş zaman katılımında sosyal bağların etkili olduğunu, Carmichael ve ark. (2014) sosyal aktivitelere katılımın rekreasyonel

aktivitelere katılım açısından da olumlu faydalar sağlayacağını belirtmişlerdir. Ayrıca, sosyal nedenlerin yaşlıların motivasyonlarını ve fiziksel aktivitelere katılımlarını önemli derece etkilediği belirtilmektedir (Sniadek ve Zajadacz, 2010).

Li ve ark. (2010) üretici aktivitelere kadınların daha fazla katılım gösterdiklerini belirtse de, çalışmada cinsiyet açısından herhangi bir anlamlı fark bulunamamıştır. 60-70 yaş grupları içinde ve düşük gelir grubunda yer alan yaşlıların üretici aktivitelere daha fazla katılım gösterdiği görülmüştür. Bizim çalışmamızda üretici aktivitelere katılımında erkek katılımcılar daha ön plana çıkarken. Yaş grupları arasında karşılaştırma yapıldığında 20 – 22 ve 23 ve üzeri yaş kategorileri lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Chen ve Yang (2008) 75 ve üzeri yaş grubundaki yaşlıların üretici ev aktivitelere daha fazla katılım gösterdiklerini belirtmektedir. Ancak literatürde bu tür farklılıkların mümkün olduğu belirtilmektedir. Ayrıca okuryazar ve ilköğretim seviyesinde eğitim almış katılımcılar diğer üst düzey eğitimlilere göre üretici aktiviteleri daha çok tercih etmişlerdir. Boş zamanın aktif değerlendirilmesinin, yaşlı bireylerin sosyal ve psikolojik anlamda iyi olmalarına neden olduğu ve onlara yaşama zevinci kazandırdığı bilinmektedir (Siegenthaler ve Vaughan: 1998).

2010 yılında Ardahan ve arkadaşlarının yapmış olduğu bir çalışmada yapılan Çok Yönlü Varyans Analizi sonuçları; kadın ve erkek katılımcıların serbest zaman tatmin düzeylerinde cinsiyete göre bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Elde edilen bu sonuç Misra ve McKean'ın (2000), "Kolej Öğrencilerinin Akademik Stres ve Anksiyete ile olan İlişkisi, Zaman Yönetimi ve Serbest Zaman Tatmini" isimli çalışmalarında elde ettikleri bulgular ile benzerlik göstermektedir. Bu çalışmada kadın ve erkek katılımcıların serbest zaman tatmin düzeyinin cinsiyete göre fark göstermediği bulunurken, benzer sonuç Lu ve Hu (2005) tarafından Çinli üniversite öğrencileri üzerine yapılan çalışmada da elde edilmiştir. Yine Siegenthaler ve O'Dell (2000), Griffin ve McKenna (1998) ve Boley (2001) de yaşlı bireyler üzerine yaptıkları çalışmalarında benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Bizim yapmış olduğumuz çalışmada da boş zaman aktivitelerine katılım ve yaşam tatmini parametrelerinde cinsiyetler arası karşılaştırmada gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır.

Çalışmamızda boş zaman katılım düzeylerinin bölümler arasında farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edilmiştir. Rekreasyon aktivite ve bilişsel aktivite alt parametrelerinde bölümler arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Bireylerin aktivitelere katılım toplam puanları ile karşılaştırma yapıldığında bölümler arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu anlamlı farklılık bölümler arasına beden eğitimi lehine anlamlı olarak ortaya çıkmıştır.

Çalışmamızda elde ettiğimiz veriler de yukarıdaki çalışma sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bölümler arası karşılaştırma yaptığımızda aktivitelere katılım ve yaşam tatmini alt parametrelerinde bölümler arasındaki anlamlı farklılıklar genelde Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu lehine ortaya çıkmıştır.

Çalışmamızda bir diğer boyut olan yaşam tatmini alt parametreleri ile yaş kategorileri arasında karşılaştırma yapılmıştır. Bütün tatmin düzeyleri ve tatmin toplam puanlarının yaş kategori ile karşılaştırması yapıldığında hiçbir alt parametrede anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Beard ve Ragheb'in (1980)'de geliştirdiği boş zaman tatmini ölçeğinde psikolojik, eğitsel, sosyal, dinlenme, fizyolojik ve estetik tatmin olmak üzere 6 boyut bulunmaktayken, bir başka çalışmada yapılan analizler sonucunda sadece sosyal, estetik ve psikolojik tatmin boyutları ile boş zaman tatmini arasında bir ilişkinin olduğu görülmüştür. Literatürde boş zaman katılımının sosyal, dinlenme ve estetik tatmin konularında fayda sağladığı belirtilmektedir (Broughton ve Brent, 2007).

Boş zaman aktivitelerine katılım kişilerin egosunu pozitif yönde artırmaktadır. Kişilerin görsel duyarlarına hitap eden estetik tatmin boyutu ile ilgili gereksinimlerin karşılanması boş zaman aktivitelerine katılım ve katılım yerlerinin sağladığı haz ile ilgilidir (Wu, 2010). Çalışmamızda yaşam tatmini toplam puanlarının yaş kategorileri arasından karşılaştırmasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Mevcut çalışmamızda bireylerin yaşam tatminlerinin cinsiyetler arasında karşılaştırılması yapıldığında cinsiyetler arasında herhangi bir anlamlılık bulunmamıştır. Spor geçmişi açısından karşılaştırma yapıldığında ise yaşam tatmini ve bütün alt parametrelerinde spor geçmişi özelliği açısından anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Yaşam tatmini düzeylerinin bölümler arasındaki karşılaştırması yapıldığında alt parametrelerden olan psikolojik tatmin düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmazken diğer bütün alt parametrelerde anlamlı farklılığa rastlanılmıştır. Ortaya çıkan anlamlı farklılık ise genel olarak bölümler arasında beden eğitimi bölümü lehine olmuştur.

Çalışmamızda yaşam tatmini alt parametrelerinin birbirleri ile ilişkileri incelendiğinde bütün alt parametrelerin birbiri ile arasındaki ilişkinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Diğer bir boyut olan aktivitelere katılım toplam puanları, yaşam tatmini toplam puanlarının birbiri ile olan ilişkisi de istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bireylerin boş zaman katılım alt parametreleri arasındaki ilişkinin incelenmesiyle katılımın bütün alt parametreleri arasındaki ilişki yine anlamlı olarak tespit edilmiştir.

2015 yılında yapılan bir çalışmada boş zaman tatmini ile ilişkili olduğu belirlenen psikolojik tatmin boyutu, boş zaman aktivitelerine katılımın, katılımcılara özgüven sağladığı, başarı duygusu verdiği ve kendini tanımasında yardımcı olduğu şeklinde 3 ifadeden oluşmuştur (Sevil, 2015). Psikolojik tatmin başarma hissi yaratan, kendini ifade etmeyi sağlayan boş zaman deneyimleri sonucunda elde edilen tatmin olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca eğlence, güven ve başarma hissine yönelik boş zaman yapılarına da bağlı olmaktadır. Boş zaman aktivitelerine katılımın yaşlılarda psikolojik fonksiyonların gelişmesi konusunda katkı yaptığı bilinmektedir (Koeneman ve ark., 2012).

Boş zaman aktivitelerine katılanların boş zaman tatmin derecesinin yaşam kalitesini pozitif etkilediği, ayrıca boş zaman tatmini, estetik ve psikolojik tatmin faktörlerinin yaşam tatmini üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir (Lloyd ve Auld, 2002).

Yapılan benzer bir çalışmada boş zaman tatmini ile yaşam tatmini arasında bir ilişki olduğu ve sosyal, estetik ve psikolojik tatmin boyutlarının etkili olduğu belirlenmiştir (Sevil, 2015). Bizim çalışmamızda da boş zaman tatmini ile yaşam tatmini arasında olumlu düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.

Özellikle aktivitelere katılım sıklığı fazla olanların daha fazla yaşam tatmini elde ettiği sonucuna ulaşılmıştır (McGuinn ve Mosher, 2001). Ayrıca boş zaman katılımı ile elde edilen boş zaman tatmininin yaşam tatmini açısından önemli bir değişken olduğuna inanılmaktadır (Huang, 2003). Literatürde boş zaman katılımının yaşam kalitesinin en önemli belirleyicilerinden birisi olduğu belirtilmektedir (Spiers ve Walker, 2008; Iwasaki, 2007).

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım düzeylerinin boş zaman ve yaşam tatminlerine etkisinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Gaziantep Üniversitesinde okuyan 313 erkek ve 186 kadın olmak üzere toplamda 499 katılımcıya anket uygulaması yapılmıştır. Yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; üniversite öğrencilerinin boş zaman katılımlarının ve yaşam tatminlerinin çeşitli alt parametrelerde farklılaştığı görülmüştür. Araştırmaya katılan bireylerin boş zaman katılım alt parametrelerinin cinsiyet özellikleri açısından gruplar arasında karşılaştırma yapıldığında boş zaman katılımın dört alt parametresi içerisinde sadece üretici aktivitelere katılım alt parametresinde erkekler lehine anlamlı bir farklılık ortaya

çıkarken diğerlerinde bir farklılık söz konusu olmamıştır. Bununla ilgili erkek katılımcıların boş zaman aktivitelerine katılım konusundan kadın katılımcılara oranla daha aktif oldukları söylenebilir. Aynı parametreler katılımcıların spor geçmişi özellikleri için gruplar arası karşılaştırma yapıldığında puanlama bazında bakıldığında spor geçmişi olmayan grup lehine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalara ek olarak boş zaman aktivitelerine katılımların ve yaşam tatmini alt parametrelerin toplam puanlarının cinsiyet açısından gruplar arası karşılaştırılmasında ortaya herhangi bir anlamlılık çıkmamıştır. Aynı karşılaştırma bireylerin spor geçmişi özellikleri açısından yapıldığında ise hem boş zaman katılım toplam puanlarında hem de yaşam tatmini toplam puanlarında spor geçmişi olmayanların lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların boş zaman katılım toplam puanlarının yaş kategorileri arasındaki karşılaştırılması dikkate alındığında yaş grupları arasında herhangi bir anlamlı farklılık ortaya çıkmamıştır. Aynı yaş kategorilerinde yine katılımcıların yaşam tatmini toplam puanları karşılaştırıldığında yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu sonuç bireylerin boş zaman aktivitelerine katılımlarının ve yaşam tatminlerinin yaşa göre farklılaşmadığı gerçeğini ortaya koymaktadır.

Katılımcıların boş zaman aktivitelerine katılım alt parametrelerinin toplam puanları ile bölümler arasında yapılan karşılaştırma analizinde ise gruplar arasında anlamlı bir farklılık meydana gelmiştir. Saptanan anlamlı farklılığın beden eğitimi, mühendislik ve diğer bölümler arasında öncelikli olarak beden eğitimi lehine ortaya çıktığı tespit edilmiştir. Diğer anlamlı farklılık ise mühendislik bölümü ile diğer bölümler arasında mühendislik bölümü lehine olmuştur. Katılımcıların yaşam tatmini toplam puanlarının yine bölümler arası analizine bakılacak olursa gruplar arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmıştır. Bu farklılık yine öncelikli olarak beden eğitimi bölümü lehine ortaya çıkmıştır. Mühendislik ile diğer bölümler arasında meydana gelen anlamlılık ise mühendislik bölümü lehine olmuştur. Bu sonuçlarla ilgili beden eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmede ve yaşam tatmini hususunda diğer bölümlere oranla daha aktif oldukları söylenebilir. Bunun da beden eğitimi bölümü okumanın hareketlilik gerektirdiği ve bölümün bireyleri sosyal aktivitelerine daha fazla yönlendirdiğinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Bireylerin boş zaman aktivitelerine katılımın alt parametreleri olan rekreasyonel aktivite, bilişsel aktivite, sosyal aktivite ve üretici aktivitenin birbirleri ile olan ilişkilerine bakıldığında bu alt parametreler arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Diğer yaşam tatmini alt parametrelerinde ise psikolojik tatmin, eğitsel tatmin, sosyal tatmin, dinlenme tatmini, fizyolojik tatmin ve estetik tatminin birbiri ile olan korelasyonuna bakıldığında bütün bu alt parametrelerin birbiri ile pozitif ilişkisinin olduğu belirlenmiştir. Bununla ilgili boş zaman katılım ve yaşam tatmini alt parametrelerinin gruplar arasında ilişkili olduğu, birinde meydana gelen değişimin veya gelişimin diğerini olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

Boş zaman katılım toplam puanları ile yaşam tatmini toplam puanlarının kendi arasındaki korelasyonuna bakıldığında ise yine gruplar arasında olumlu bir ilişkinin olduğu saptanmıştır.

Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin boş zaman aktivitelerine katılımlarının ve yaşam tatmini seviyelerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaştığı söylenebilir. Bireylerin boş zaman değerlendirme arzuları ve yaşam tatminine yönelik duygu ve düşünceleri yaş ve cinsiyete göre bir farklılık göstermezken okunulan bölüm bazında farklılıklara neden olduğu gösterilmiştir. Birey her şeyiyle bir bütündür. Dolayısıyla bütün boş zaman katılım alt parametreleri ve yaşam tatmini alt parametreleri arasında olumlu ve anlamlı bir ilişki meydana gelmiştir. Bir alt parametre ile diğer alt

parametreler birbirlerini olumlu yönde etkilemektedir. Birey herhangi bir katılım veya tatmin düzeyini iyi yönetebilirse diğer düzeylere de olumlu yansiyabileceği düşünülebilir.

Kaynakça

- Abadan, N. (1961). Üniversite öğrencilerinin serbest zaman faaliyetleri, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, No: 135117, Ajans Türk Matbaası, Ankara.
- Agahi N., Ahacic K., Parker M G. (2006). Continuity of leisure participation from middle age to old age, *Journal of Gerontology: Social Sciences*, 61B (6), 340-346.
- Alaylıoğlu, R., Oğuzhan, A.F. (1968). Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü. Arif Bolat Kitapevi.
- Ardahan, F., Lapa, T. (2010). Üniversite Öğrencilerinin Serbest Zaman Tatmin Düzeylerinin Cinsiyete ve Gelire Göre İncelenmesi, *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 21(4), 129-136.
- Beard, J.G., Ragheb, M.G. (1980). Measuring leisure satisfaction, *Journal of Leisure Research*, 12(1), 20-33.
- Broughton, K., Brent, B.A. (2007). Leisure satisfaction of older adults, *Activities, Adaptation & Aging*, 31(1), 1-18.
- Boley, B.J. (2001). Life Satisfaction, Leisure Satisfaction, and Leisure Participation Among Publicly Housed Older Adults, Unpublished Doctoral Dissertation. Capella University. Minneapolis, MN.
- Bülbül, Ş. (2006). Tanımlayıcı İstatistikler, 2. Baskı, Der Yayınları, İstanbul.
- Eren, E. (1993). Yönetim ve organizasyon, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayını.
- Erdoğan, İ. (2003). Pozitivist metodoloji: bilimsel araştırma tasarımı, istatistiksel yöntemler, analiz ve yorum, Ankara: Erk Yay.
- Carmichael, F., Duberley, J., Szmigin, I. (2014). Older women and their imsword of work, *Sport in Society: Cultures, Commerce, Media, Politics*, 1-19.
- Chen, S.Y, Yang, C.F. (2008). Leisure partication and enjoyment among elderly: individual characteristics and sociability, *Educational Gerontology*, 34(10), 871-889.
- Çelik, Z. (2014). Ankara Polis Koleji Öğrencilerinin Boş Zaman Aktivitelerine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, (Yüksek lisans tezi), Ankara Gazi Üniversitesi/Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Griffin, J., McKenna, K. (1998). Influences on leisure and life satisfaction of elderly people, *Physical & Occupational Therapy in Geriatrics*, 15 (4), 1-16.
- Gülbahçe, Ö. (1996). Boş Zamanları Değerlendirme Alışkanlıkları, (Yüksek lisans tezi), Erzurum Atatürk Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Havitz, M., Kaczynski, A., Mannel, R. (2013). Exploring relationships between physical activity, leisure involvement, self-efficacy and motivation via participant segmentation, *Leisure Sciences*, 35(1), 45-62.
- Huang, C.Y. (2003). The Relationships among Leisure Participation, Leisure Satisfaction and Life Satisfaction of College Students in Taiwan, Unpublished Doctoral dissertation, University of the Incarnate World Graduate School.
- Iwasaki, Y. (2007). Leisure and quality of life in an international and multicultural context: What are major pathways linking leisure to quality of life?, *Social Indicators Research*, 82(2), 233-264.
- Janke, M., Davey, A., Kleiber, D. (2006). Modeling Change in Older Adults' Leisure Activities, *Leisure Sciences*. 28(3), 285-303.
- Karaküçük, S. (2005). Rekreasyon: boş zamanları değerlendirme, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Karaküçük, S. (1999). Rekreasyon: boş zamanları değerlendirme, Bağırhan Yayinevi, Ankara.
- Karaküçük, S. (1997). Rekreasyon boş zamanları değerlendirme kavram kapsam ve bir araştırma, Seren Ofset, Ankara.
- Koeneman, M.A., Chinapaw, M.J.M., Verheijden, M.W., Van Tilburg, T.G., Visser, M., Deeg, D.J.H., Hopman-Rock, M. (2012). Do Major Life Events Influence Physical Activity among Older Adults: The Longitudinal Aging Study Amsterdam, *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity* 9, 147.

- Li, L., Chang, H., Yeh, H., Hou, C.J., Tsai, C., Tsai, J. (2010). Factors associated with leisure participation among the elderly living in long-term care facilities, *International Journal of Gerontology*, 4 (2), 69-74.
- Lloyd, K.M., Auld, C.J. (2002). The role of leisure in determining quality of life: Issues of content and measurement, *Social Indicators Research*, 57(1), 43-71.
- Lu, L., Hu, C.H. (2005). Personality, leisure experiences and happiness, *Journal of Happiness Studies*, 6(3), 325-342.
- Misra, R., McKean, M. (2000). College students' academic stress and its relation to their anxiety, time management, and leisure satisfaction, *American Journal of Health Studies*, 16(1), 41-51.
- McGuinn, K., Mosher-Ashley, P. (2001). Participation in recreational activities and its effect on perception of life satisfaction in residential settings, *Activites, Adaptaion And Aging*, 25(1), 77-86.
- Püsküllüoğlu, A. (2005). Türk dil kurumu, Türkçe sözlük. 10. Baskı, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türkmen, M., Kul, M., Genç, E., Sarıkabak, M. (2013). Konaklama işletmesi yöneticilerinin rekreasyon algı ve tutumlarının değerlendirilmesi: Batı karadeniz bölgesi örneği, *Turkish Studies, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(8), 2139-2152.
- Sevil, T. (2015). Terapatik Rekreasyonel Aktivitelere Katılımın Yaşlıların Algıladıkları Boş Zaman Tatmini, Yaşam Tatmini ve Yaşam Kalitesine Etkisi, Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Eskişehir.
- Siegenthaler, K.L., Vaughan, J. (1998). Older women in retirement communities, *Leisure studies*, 20(1), 53-66.
- Siegenthaller, K.L., O'Dell, I. (2000). Leisure attitude, leisure satisfaction and perceived freedom in leisure within family dyads. *Leisure Sciences*, 22, 281-295.
- Sniadek, J., Zajadacz, A. (2010). Senior citizens and their leisure activity: understanding leisure behaviour of elderly people in Poland, *Studies in Physical Culture and Tourism*, 17(2), 193-204.
- Spiers, A., Walker, G.J. (2008). The Effects of Ethnicity and Leisure Satisfaction on Happiness, Peacefulness, and Quality of Life, *Leisure Sciences*, 31(1), 84-99.
- Wu, C.H. (2010). The relationships among leisure participation, leisure satisfaction, and emotional intelligence among elementary school teachers in Northern Taiwan, Unpublished doctoral dissertation, University of Incarnate World, School of Graduate Studies.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, 8.Baskı, Ankara, Seçkin yayınları.